

APLICATIU

GUIA DOCENT

PROVISIONAL

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Arqueologia de les Societats Complexes
Codi	100728
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	2013-2014, segon semestre
Horari	<i>(link a la pàgina web del centre o titulació)</i>
Lloc on s'imparteix	<i>Facultat de Filosofia i Lletres (l'aula apareixerà als horaris)</i>
Llengües	Castellà

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Rafael Micó Pérez
Departament	Prehistòria
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B9/141
Telèfon (*)	935868327 / 935814333
e-mail	Rafael.Mico@uab.cat
Horari d'atenció	

2. Equip docent

Nom professor/a	Rafael Micó Pérez
Departament	Prehistòria
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B9/141
Telèfon (*)	935868327 / 935814333
e-mail	Rafael.Mico@uab.cat
Horari de tutories	

(Afegiu tants camps com sigui necessari)
() camps optatius*

3.- Prerequisits

(prerequisits oficials i/o coneixements necessaris per a seguir correctament l'assignatura)

Sense prerequisits oficials

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Assignatura optativa del 4rt curs del Grau d'Arqueologia.

Els principals objectius de l'assignatura són:

1. Definir la noció de “complexitat” aplicada a l'arqueologia, en contraposició amb la de “divisió social de la producció” i d'altres sorgides al llarg de la tradició de la disciplina. Es parlarà atenció a les categories de relació política i econòmica vinculades amb aquelles nocions (poder, violència, excedent, explotació, classes socials, entre d'altres).
2. Presentar els mètodes i metodologies més utilitzades per a la recerca de les primeres societats de classe, ja siguin plenament estatals o en transició a l'Estat.
3. Presentar i analitzar diversos casos d'estudi que il·lustrin sobre el desenvolupament de les primeres societats de classe al llarg de les darreres etapes de la Prehistòria i, alhora, sobre com ha estat generat el coneixement actual des de l'arqueologia.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència

CE.3 Contextualitzar els processos prehistòrics i avaluar críticament les fonts i els models teòrics, en especial consideració a la prehistòria.

Resultats d'aprenentatge

CE3.5 Interpretar les causes dels processos històrics al llarg de la Prehistòria recent.
CE3.6 Analitzar críticament la relació entre les fonts arqueològiques i els coneixements que se'n deriven.

Competència

CE5. Conèixer els desenvolupaments recents en arqueologia prehistòrica pel que fa als períodes recents de la Prehistòria, i la seva relació amb la teoria i les metodologies arqueològiques pròpies de la disciplina.

Resultats d'aprenentatge

CE5.2 Establir la relació entre evidències arqueològiques, dades, inferències, arguments i coneixement, a partir de casos empírics concrets.

CE7. Aplicar els coneixements rebuts a la resolució de noves problemàtiques.
CE7.1 Plantejar i resoldre qüestions relatives a l'àmbit de la recerca en arqueologia prehistòrica.

CE14. Transmetre els resultats de la recerca arqueològica, comunicar conclusions sorgides arran d'un raonament fundat en dades arqueològiques.

CE14.1 Comunicar coneixements substantius i el mètode associat a la seva producció.

Competència

CT2. (CT: competències transversals)

Resultats d'aprenentatge

CT4.Reconeixer i posar en pràctica les següents habilitades per al treball en equip: compromís amb el mateix, hàbit de col·laboració, capacitat per a incorporar-se a la resolució de problemes.

CT5.Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinari.

CT7.Reflexionar sobre el trabajo propio y el del entorno inmediato con intención de mejorarlo de forma continua.

Competència CG3. (CGU: competències generals UAB, si no estan incloses a les CT)

6.- Continguts de l'assignatura

1. Eines conceptuais i metodològiques.

1.1. El concepte “complexitat” en arqueologia: definició i escales de mesura. Diferenciació, jerarquització, institucionalització i centralització política. Conceptes relacionats: prestigi, estatus, lideratge, competició i poder. Complexitat i “intensificació econòmica”.

1.2. L'assimilació històricocultural: “altes cultures”, “civilitzacions” i “complexitat”.

1.3. La perspectiva marxista: divisió del treball, divisió de la producció. Conceptes relacionats: producció, sobrant/excedent, explotació, plusvàlua, propietat, classes.

2. Arqueologia de les societats “complexes”: recerques sobre economia, política i ideologia.

2.1. Economia i política. Desenvolupament de la “complexitat” o primeres societats excedentàries. Acumulació comunitària o plusvàlua.

Casos d'estudi:

- a) La necròpoli de Varna i el calcolític als Balcans.
- b) L'Egipte predinàstic: la formació de l'Estat a l'Alt Egipte.

2.2. Política i violència. Definició de violència. Indicadors arqueològics de la violència i de les ¿resistències?

Casos d'estudi.

- a) La Necròpoli Real d'Ur i l'estudi dels “sacrificis en context funerari”.
- b) Arqueologia i violències actuals.

2.3. Política i Estat. L'estudi arqueològic dels primers Estats/Civilitzacions. La diferenciació de la política en àmbits especialitzats (la política com a activitat especialitzada).

- a) Cahokia i el Mississipià: cabdillatge, civilització o Estat.
- b) La societat de El Argar (sud-est de la península Ibèrica).

2.4. Idees i ideologia. Signes, informació i comunicació. Art i escriptura.

Casos d'estudi.

- a) L'origen de l'escriptura a Mesopotàmia.
- b) Comunicació, “art” i ideologia a l'Egipte predinàstic.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

(metodologia docent)

Activitats dirigides

A. Classes teòriques: classes magistrals amb suport TIC.

B. Pràctiques:

1. Treballs individuals o en grup sobre casos d'estudi de la Prehistòria recent del Vell Món.
2. Exposició a l'aula i debat sobre els treballs del punt anterior i sobre qüestions específiques plantejades arran de la presentació de les classes magistrals.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Classes	27	CE3.1.Relacionar els esdeveniments de les diverses etapes històriques. CE4.1 Contextualitzar els processos històrics més rellevants de l'entorn social actual.
Seminaris	12	CE3.2. Interpretar i analitzar críticament els diversos models teòrics. CE4.2 Analitzar críticament les societats de l'entorn històric immediat. CE4.3 Relacionar els fenòmens actuals amb els processos històrics. CT5.Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit des d'una perspectiva interdisciplinària.
pràctiques	6	CE6.1 Utilitzar els principals mètodes i tècniques de la investigació arqueològica. CE6.2 Relacionar els mètodes i les tècniques d'investigació arqueològica amb l'explicació històrica. CT5.Debatre a partir del coneixement adquirit en un context pluridisciplinar.

Supervisades

Visites a Museus	10	CE6.2 Relacionar els mètodes i tècniques d'investigació arqueològica amb l'explicació històrica. CT4.Reconèixer i posar en
------------------	----	---

		pràctica les següents habilitats pel treball en equip: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes.
Tutories	5	CT5.Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinari.

Autònomes

Lectura i documentació	30	CE3.1.Relacionar les claus de les etapes històriques CE3.2. Interpretar i analitzar críticament la diversitat de models teòrics CE4.1 Contextualitzar els processos històrics més rellevants actuals. CE4.2 Analitzar críticament les societats de l'entorn històric immediat CE4.3 Relacionar els fenòmens actuals amb els processos històrics CTF2 Desenvolupar activitats d'aprenentatge autònom. CTF3 Buscar, seleccionar i gestionar informació de forma autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) como la informació distribuïda en internet.
Campus Virtual	13	CTF2 Desenvolupar habilitats de l'aprenentatge autònom. CTF3 Buscar, seleccionar i gestionar informació de forma

		autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) como en la informació distribuïda en internet.
Preparació treballs	30	CT4.Reconèixer i posar en pràctica les següents habilitats pel treball en equip: compromís amb el grup, hàbits de col·laboració, capacitat per respondre a la resolució de problemes. CT5.Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en el marc d'un context interdisciplinar. CTF4 Organitzar el temps i els propis recursos entorn el treball: disseny i planificació dels objectius, les prioritats, els calendaris i els compromisos d'actuació. CTF5 Analitzar i sintetitzar la informació.

8.- Avaluació

(Indicar el tipus d'evidències d'aprenentatge que l'estudiant haurà de lliurar, el seu pes en la qualificació final, els criteris d'avaluació, la definició de "no presentat", el procediment de revisió de les proves, el tractament d'eventuals casos particulars, etc.)

Les competències seran avaluades mitjançant un treball sobre un cas d'estudi sobre una societat de la Prehistòria recent (70%) i els resultats de les activitats pràctiques i expositives (30%).

Per superar l'assignatura s'ha d'assolir una puntuació de 5, en una escala de 1 a 10.

Es considerarà no presentat en el cas que l'estudiant no es presenti a cap de les proves.

--

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Avaluació de continguts	3	CE3.1.Relacionar els principals esdeveniments de les etapes històriques CE4.1 Contextualitzar els processos històrics més rellevants de l'entorn actual.
Avaluació activitats supervisades	1,5	CE3.2. Interpretar i analitzar críticament la diversitat de models teòrics. CE4.2 Analitzar críticament les societats del entorno històric immediat CE4.3 Relacionar els fenòmens actuals amb els diversos processos històrics.
Avaluació activitat Autònoma	3	CE3.1.Relacionar els principals esdeveniments de les etapes històriques CE4.1 Contextualitzar els processos històrics més rellevants de l'entorn actual.

9- Bibliografia i enllaços web

BIBLIOGRAFIA

Bibliografia bàsica (s'hi afegiran títols en tractar temes concrets)

CASTRO, P., GILI, S., LULL, V., MICÓ, R., RIHUETE, C., RISCH, R. i SANAHUJA YLL, Mª E. (2001), "Teoría de la producción de la vida social. Un análisis de los mecanismos de explotación en el sudeste peninsular", Astigi Vetus, 1, pp. 13-54.

CHAPMAN, R. W.

(2010), Arqueologías de la complejidad. Bellaterra, Barcelona.

CHILDE, V. G.

(1950), "The Urban Revolution", Town Planning Review, 21 (1), pp. 3-17.

CHILDE, V. G.

(1954 [1936]), Los orígenes de la civilización. Fondo de Cultura Económica, México (2ª edición).

FLANNERY, K.

(1975), La evolución cultural de las civilizaciones. Anagrama, Barcelona. Original (1972), "The Cultural Evolution of Civilizations", Annual Review of Ecology and Systematics 3, pp. 399-426.

LULL, V. i MICÓ, R.

(2007), Arqueología del origen del Estado: las teorías. Edicions Bellaterra, Barcelona.

FRIED, M.

(1985 [1960]), "Sobre la evolución de la estratificación social y del Estado", en Llobera, J. R. (ed.), Antropología Política. Anagrama, Barcelona, pp. 133-154.

GUIDI, A.

. Editori Laterza, Bari.

MARX, K.

(1989 [1857]), "Introducción" a las Grundrisse". Anexo en Contribución a la crítica de la economía política. Progreso, Moscú.

RENFREW, C. i BAHN, P.,

(1993), Arqueología. Teorías, Métodos y Práctica. Akal, Madrid.

SERVICE, E.

(1984 [1975]), Los orígenes del Estado y de la civilización. El proceso de la evolución cultural. Alianza Universidad, Madrid.

WASON, P. K.

(1994), The archaeology of rank. Cambridge University Press, Cambridge.

10.- Programació de l'assignatura

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

ACTIVITATS D'APRENENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE